

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος LLB-317	Τίτλος Μαθήματος Δίκαιο Διαδικτύου	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6
Προαπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Χειμερινό ή Εαρινό
Τύπος Μαθήματος Επιλογής	Γνωστικό Πεδίο Δημόσιο και Ιδιωτικό Δίκαιο, Δίκαιο ΕΕ	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ Κων/νος Στρατηλάτης	Έτος Σπουδών 3 ^ο ή 4 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συναπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να εκτεθούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το δίκαιο στην Κοινωνία της Πληροφορίας και στο περιβάλλον του Διαδικτύου.
- Να παρασχεθούν οι αναγκαίες γνώσεις γύρω από το νομικό πλαίσιο (κυρίως, τις ρυθμίσεις του δικαίου της ΕΕ, όπως αυτές έχουν μεταφερθεί στην Ελληνική και στην Κυπριακή έννομη τάξη, καθώς και τις νομολογιακές αρχές του ΕΔΔΑ) σχετικά με σειρά θεμάτων, όπως η προστασία έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η διασφάλιση του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το κυβερνο-έγκλημα, η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, το ηλεκτρονικό εμπόριο και η προστασία των καταναλωτών, η ελευθερία της έκφρασης και τα όριά της, καθώς και η ευθύνη των μεσαζόντων ή μεσολαβητών.
- Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στα σύνθετα ζητήματα στάθμισης μεταξύ θεμελιωδών δικαιωμάτων που ανακύπτουν κατά την απόπειρα ρύθμισης και δικαστικής αντιμετώπισης κομβικών προβλημάτων στο Διαδίκτυο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Αναγνωρίζουν, συνοψίζουν και συζητούν τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το δίκαιο στην Κοινωνία της Πληροφορίας και στο Διαδίκτυο.
2. Αναζητούν, εντοπίζουν, παραθέτουν, ερμηνεύουν και εφαρμόζουν τις νομικές ρυθμίσεις για την προστασία έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, για το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για το κυβερνο-έγκλημα, για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας, για το ηλεκτρονικό εμπόριο και για την προστασία του καταναλωτή, για την οριοθέτηση της ελευθερίας της έκφρασης και για την ευθύνη των μεσαζόντων ή μεσολαβητών.
3. Γνωρίζουν, κατανοούν, παραθέτουν, και αξιοποιούν σημαντικές αρχές της νομολογίας του ΕΔΔΑ και του ΔΕΕ σχετικά με την ερμηνεία των ανωτέρων ρυθμίσεων ή/και την οριοθέτηση της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος πληροφόρησης έναντι της απαίτησης για προστασία άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων (ιδιωτική ζωή και προστασία έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, απόρρητο των επικοινωνιών, προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας, επιχειρηματική ελευθερία κ.λπ.)
4. Εφαρμόζουν τις ανωτέρω γνώσεις τους για την αντιμετώπιση απλών υποθέσεων ή πρακτικών θεμάτων που δύνανται να ανακύψουν κατά την καθημερινή ενεργοποίηση του Δικαίου του Διαδικτύου.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. Τι είναι το «διαδίκτυο»; Βασικά στοιχεία και βασικές έννοιες – Η Κοινωνία της Πληροφορίας και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει το δίκαιο σε αυτήν – Το πρόβλημα της ρύθμισης του Διαδικτύου - Ποια είναι τα έννομα αγαθά που τίθενται σε διακινδύνευση στο διαδίκτυο; - Φιλοσοφικές, κοινωνιολογικές, οικονομικές και τεχνολογικές πτυχές του δικαίου των νέων τεχνολογιών.
2. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο περιβάλλον του Διαδικτύου και τα δικαιολογητικά θεμέλια του δικαιώματος προστασίας έναντι επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων – Η εξέλιξη του καθεστώτος προστασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο – Ορισμοί βασικών εννοιών και πεδίο εφαρμογής Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) - Οι γενικές αρχές της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων
4. Η συναίνεση και το πρόβλημα των cookies – Η στάθμιση συμφερόντων ως βάση νομιμότητας της επεξεργασίας - Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων – Η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων – Οι εθνικές αρχές εποπτείας στην Κύπρο και στην Ελλάδα.
5. Το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Προϋποθέσεις και διαδικασίες άρσης του απορρήτου στην Ελληνική και στην Κυπριακή έννομη τάξη – Αρχές της νομολογίας του ΕΔΔΑ

και το πρόβλημα των μαζικών παρακολουθήσεων.

6. Η διατήρηση των δεδομένων και η «άδοξη» κατάληξη της Οδηγίας της ΕΕ για τη διατήρηση των δεδομένων - Ο νέος Κανονισμός της ΕΕ για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες - Η ταυτότητα του δράστη και αποκάλυψή της, η προσέγγιση του ΔΕΕ – Προς ένα δικαίωμα στην ανωνυμία; Η προσέγγιση του ΕΔΔΑ.

7. Το κυβερνο-έγκλημα, βασικές έννοιες και διακρίσεις – Η Σύμβαση της Βουδαπέστης και η ενσωμάτωση των ρυθμίσεών της στην Κυπριακή και στην Ελληνική έννομη τάξη – Μορφές επίθεσης σε πληροφοριακά συστήματα – Παρέμβαση και υποκλοπή – Διαδικτυακή Απάτη – Η προστασία του ανηλίκου στο Διαδίκτυο.

8. Η διανοητική ιδιοκτησία στην Κοινωνία της Πληροφορίας – Εξουσίες των δικαιούχων και εξαιρέσεις – Περιεχόμενο που δημιουργείται από χρήστες – Διαχείριση ψηφιακών δικαιωμάτων.

9. Προστασία software και προστασία βάσεων δεδομένων – Ευρεσιτεχνίες – Εμπορικά σήματα – Οι εξουσίες των δικαιούχων διανοητικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο και τα όριά τους.

10. Ηλεκτρονικό εμπόριο – Οι συμβάσεις στο Διαδίκτυο – Η ηλεκτρονική υπογραφή – Η προστασία του καταναλωτή στο Διαδίκτυο.

11. Ελευθερία της έκφρασης και αντιμετώπιση διαδικτυακής δυσφήμισης και προσβολών της ιδιωτικής ζωής στο Διαδίκτυο – Οι αρχές και τα κριτήρια της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Η ρητορική μίσους στο Διαδίκτυο.

12. Το πρόβλημα της ευθύνης των μεσαζόντων ή μεσολαβητών – Οι ρυθμίσεις και οι «ασυλίες» της Οδηγίας για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο – Η απόφαση *Delfi* του ΕΔΔΑ.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, συμμετοχή φοιτητών, «επίλυση» και συζήτηση πρακτικών θεμάτων, ομαδικές εργασίες

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Τελικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις, συμμετοχή φοιτητών, ατομική ή ομαδική εργασία

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Ευρωπαϊκό δίκαιο του διαδικτύου: Νομικές πτυχές του διαδικτύου στην Ευρώπη	Philippe Jougleux	Σάκκουλας Α.Ε.	2016	978-960-568-460-0

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Δίκαιο της Πληροφορικής (β' έκδοση + Συμπλήρωμα)	Ιωάννης Ιγγλεζάκης	Σάκκουλας Α.Ε.	2008 + 2016	978-960-445-356-6 + 978-960-568-370-2
Δίκαιο και Internet: Νομικά ζητήματα του διαδικτύου, 3 ^η έκδοση	Γιάννης Καράκωστας	Δίκαιο & Οικονομία - Π. Ν. Σάκκουλας	2009	978-960-420-400-9
Facebook, blogs και δικαιώματα	Λίλιαν Μήτρου κ.ά.	Σάκκουλας Α.Ε.	2013	978-960-445-966-7
Η ευθύνη των παρόχων υπηρεσιών στο Internet	Γιώργος Γιαννόπουλος	Νομική Βιβλιοθήκη	2013	978-960-272-974-8
Π Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων: νέο δίκαιο – νέες υποχρεώσεις – νέα δικαιώματα	Λίλιαν Μήτρου	Σάκκουλας Α.Ε.	2017	978-960-568-723-6
Το δίκαιο του ηλεκτρονικού εμπορίου: Ελληνικό και Κοινοτικό (β' έκδοση)	Ελίζα Αλεξανδρίδου	Σάκκουλας Α.Ε.	2010	978-960-445-551-5
Δίκαιο και επικοινωνία στα ιστολόγια (blogs) και στα νέα μέσα	Έλσα Δεληγιάννη	Νομική Βιβλιοθήκη	2012	978-960-272-982-3